

Ilmastonmuutoksen taloudelliset vaikutukset – markkinat ja politiikka

Kuopio 20.11.2014

Heikki Lehtonen, Olli Niskanen, Pellervo Kässä,
Hannu Känkänen

MTT

heikki.lehtonen@mtt.fi

Sisältö

Pellonkäyttö Pohjois-Savossa

EU:n maitosektori seuraa aiempaa tiiviimmin
maailmanmarkkinoiden kehitystä

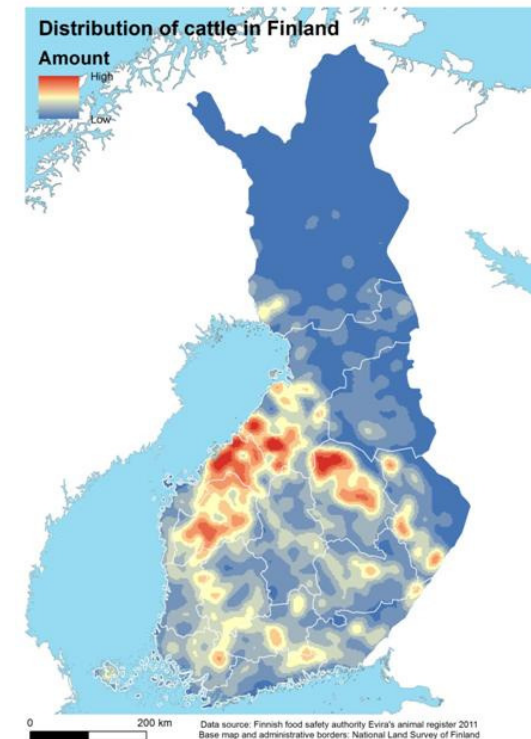
- Kilpailukyky keskeinen huoli ja tavoite EU:ssa
- Arvioita maitosektorin kehityksestä 2015 jälkeen

Ilmastonmuutoksen globaalit markkinavaikutukset

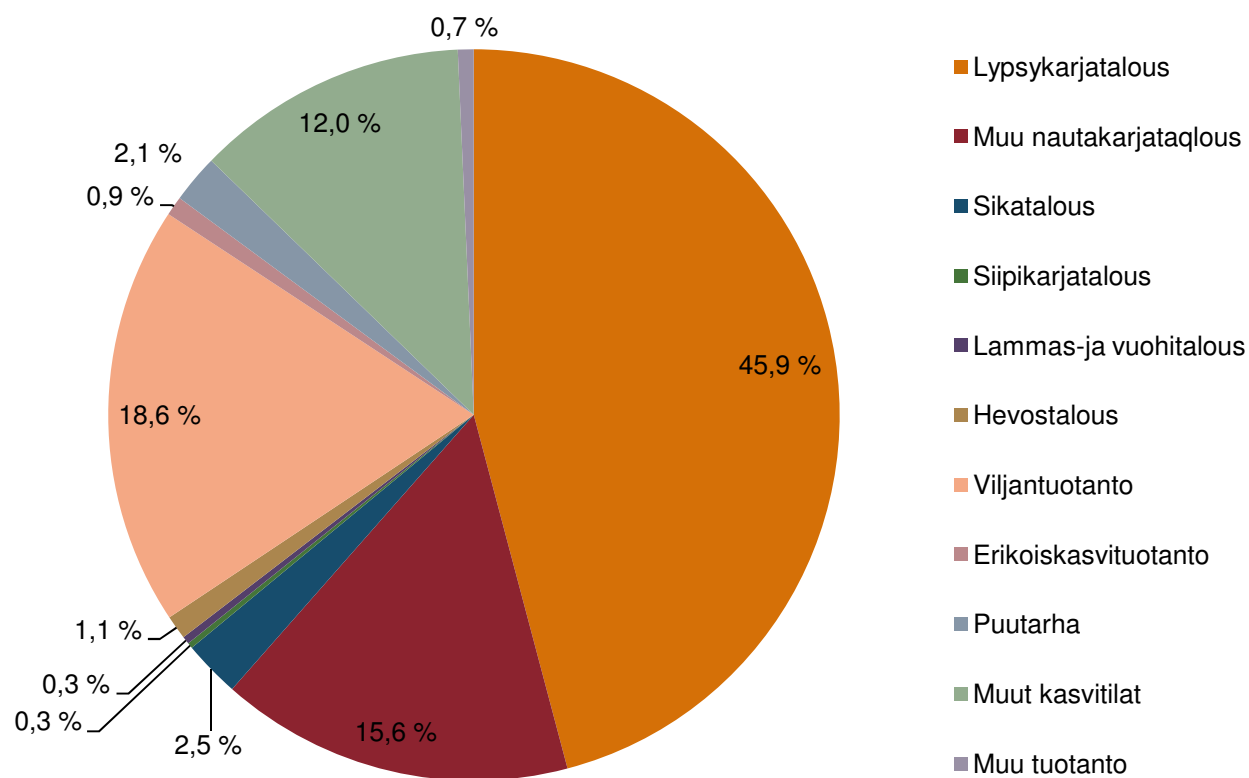
Mitä voimme tehdä Suomessa ja Pohjois-Savossa

- Ilmastonmuutoksen paikallisiin vaikutuksiin varautumiseksi
- Sopeutumisessa markkinamuutoksiin

Johtopäätökset

Viljelysmaan jakautuminen eri tuotantosuuntien tiloille Pohjois-Savossa 2012

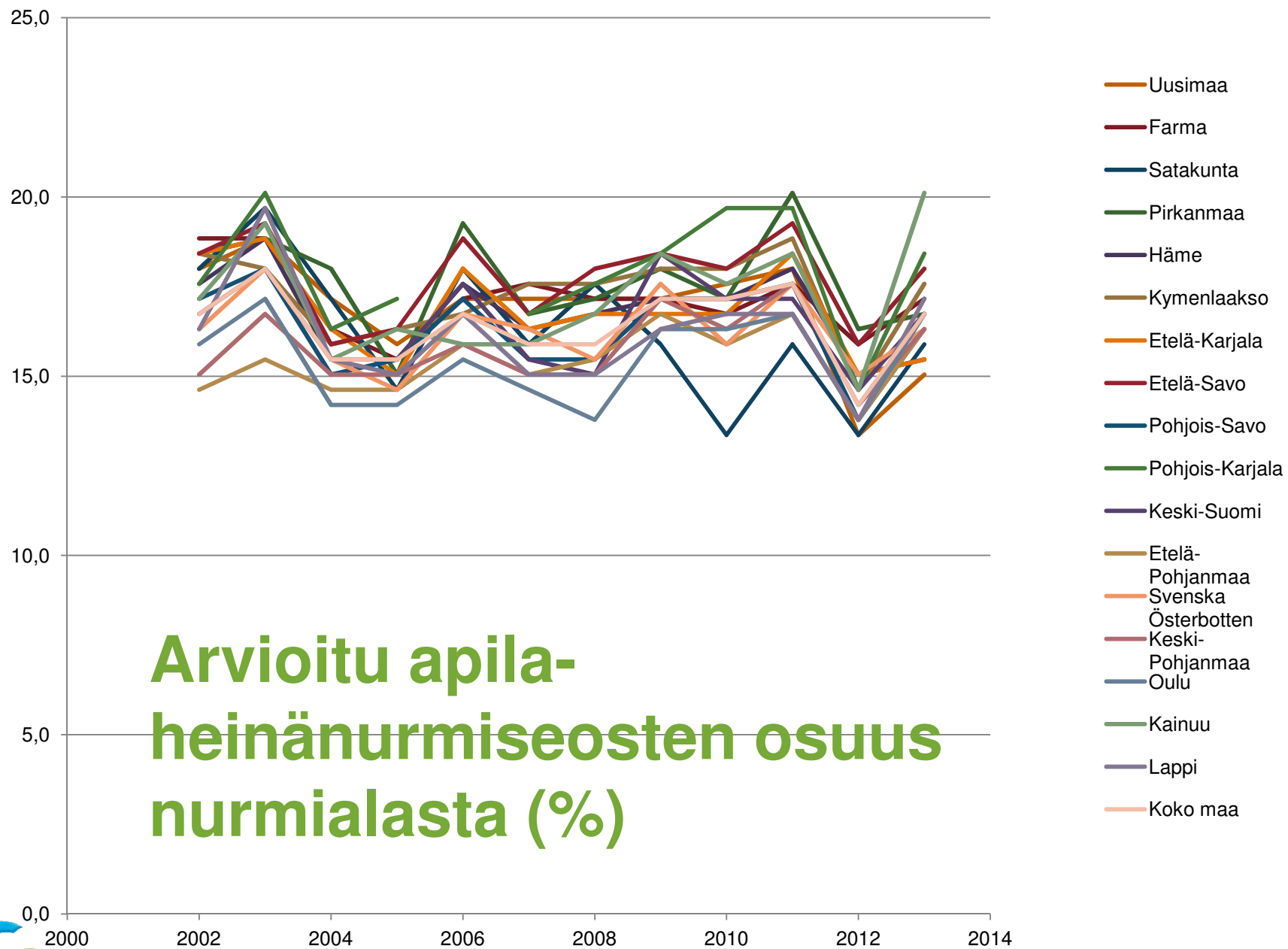

Satotason arvioitu kehitys P-Savon viljailoilla ja muilla kasvitiloilla

Satotaso [vertailukohtana toteutuneet keskisadot 1995-2012], maan pH-luku ja fungisidin käyttö ohralle (käyttökertoja / tila) odotetuilla keskihintoilla ja hintaskenaarioissa +/- 20%.

		Viljailat			Muut kasvitilat		
		LP	MP	HP	LP	MP	HP
Satotaso	Kevätvehnä [3068]	2670 (-14.5%)	3190 (3.8%)	3364 (8.8%)	-	-	-
	Syysvehnä [3066]	-	-	-	-	-	-
	Ohra [3000]	2555 (-17.4%)	2958 (-1.6%)	3203 (7.9%)	2704 (-9.9%)	2942 (-1.9%)	3207 (6.9%)
	Kaura [2786]	2469 (-12.9%)	2898 (3.9%)	3034 (8.2%)	2538 (-8.9%)	2855 (2.5%)	3036 (9.0%)
	Kuivaheinä [3615]	3191 (-13.3%)	3795 (4.7%)	3963 (8.8%)	3138 (-13.2%)	3634 (0.5%)	3886 (7.5%)
	Rypsi [1305]	1106 (-18%)	1368 (4.6%)	1452 (10%)	-	-	-
	Fungisidin käyttö ohralle (krt)	0	0	116	0	0	97
Maan pH, keskiarvo		5.59	6.50	6.63	5.59	6.28	6.61

LP: Mediaanihinta -20%; MP: Mediaanihinta (vehnä 180 eur/tonni, ohra 160 eur/tonni); HP: Mediaanihinta + 20%

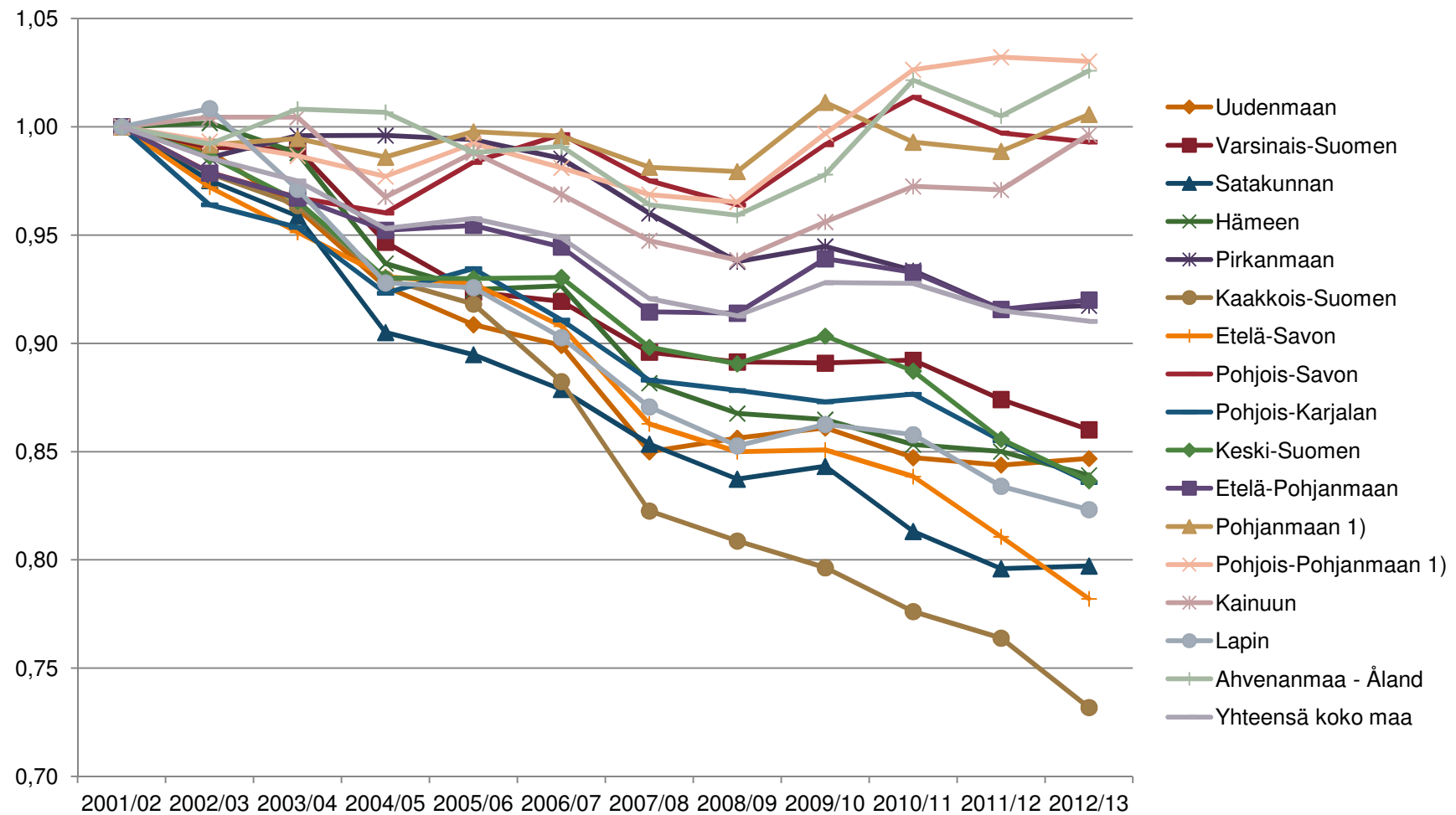

Arvioitu apila-heinänurmiseosten osuus nurmialasta (%)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Uusimaa	18,0	18,8	17,2	15,9	17,2	17,2	17,2	17,2	17,6	18,0	13,4	15,0	16,9
Farma	18,8	18,8	16,3	15,5	17,2	17,6	17,2	17,2	16,7	17,6	15,9	17,2	17,2
Satakunta	18,0	19,7	17,2	14,6	18,0	15,9	17,6	15,9	13,4	15,9	13,4	15,9	16,3
Pirkanmaa	18,4	18,8	18,0	15,0	19,3	16,7	17,2	18,0	17,2	20,1	16,3	16,7	17,6
Häme	17,6	18,8	15,5	15,5	17,6	16,3	16,7	17,2	17,2	18,0	15,0	15,5	16,7
Kymenlaakso	18,4	18,0	15,9	16,3	16,7	17,6	17,6	18,0	18,0	18,8	14,6	17,6	17,3
Etelä-Karjala	18,4	18,8	16,3	15,0	18,0	16,3	16,7	16,7	16,7	18,4	15,0	15,5	16,8
Etelä-Savo	18,4	19,3	15,9	16,3	18,8	16,7	18,0	18,4	18,0	19,3	15,9	18,0	17,8
Pohjois-Savo	17,2	18,0	15,0	15,5	17,2	15,5	15,5	17,2	17,2	17,6	13,8	16,3	16,3
Pohjois-Karjala	17,6	20,1	16,3	17,2		16,7	17,6	18,4	19,7	19,7	14,6	18,4	17,8
Keski-Suomi	16,7	18,0	15,5	15,5	17,6	15,5	15,0	18,4	17,2	17,2	14,6	16,7	16,5
Etelä-Pohjanmaa	14,6	15,5	14,6	14,6	15,9	15,0	15,5	16,7	15,9	16,7	13,8	16,3	15,4
Svenska Österbotten	16,3	18,0	15,5	14,6	16,7	16,3	15,5	17,6	15,9	17,6	15,0	16,3	16,3
Keski- Pohjanmaa	15,0	16,7	15,0	15,0	15,9	15,0	15,0	17,2	16,3	17,6	14,2	16,3	15,8
Oulu	15,9	17,2	14,2	14,2	15,5	14,6	13,8	16,3	16,3	16,7	13,8	16,7	15,4
Kainuu	17,2	19,3	15,5	16,3	15,9	15,9	16,7	18,4	17,6	18,4	14,6	20,1	17,2
Lappi	16,3	19,7	15,5	15,0	16,7	15,0	15,0	16,3	16,7	16,7	13,8	17,2	16,2
Åland		24,8	20,5	21,0	26,0	18,0	23,9	20,5	25,2	26,9	18,4	22,6	22,5
Koko maa	16,7	18,0	15,5	15,5	16,7	15,9	15,9	17,2	17,2	17,6	14,2	16,7	17,0

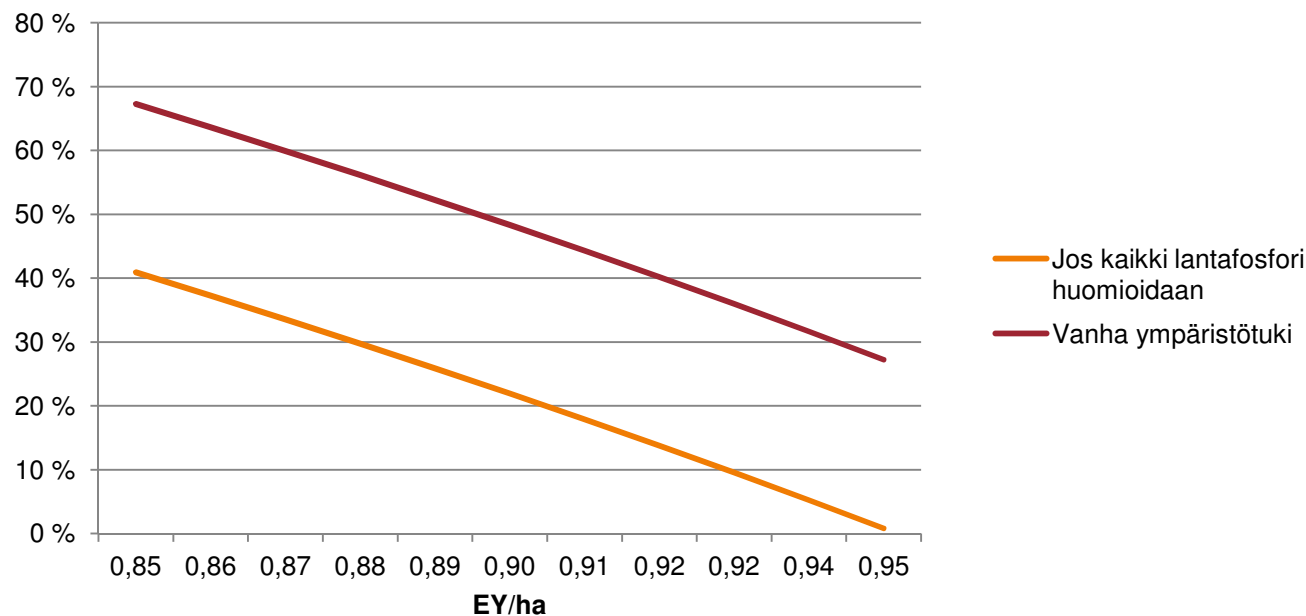
Maidontuotannon kehitys ELY-keskuksittain, 2001/2002 = 1

Lähde: www.mmmmtike.fi

Apila-heinänurmi-seoksen suurin mahdollinen osuus (%) tilan pinta-alasta?

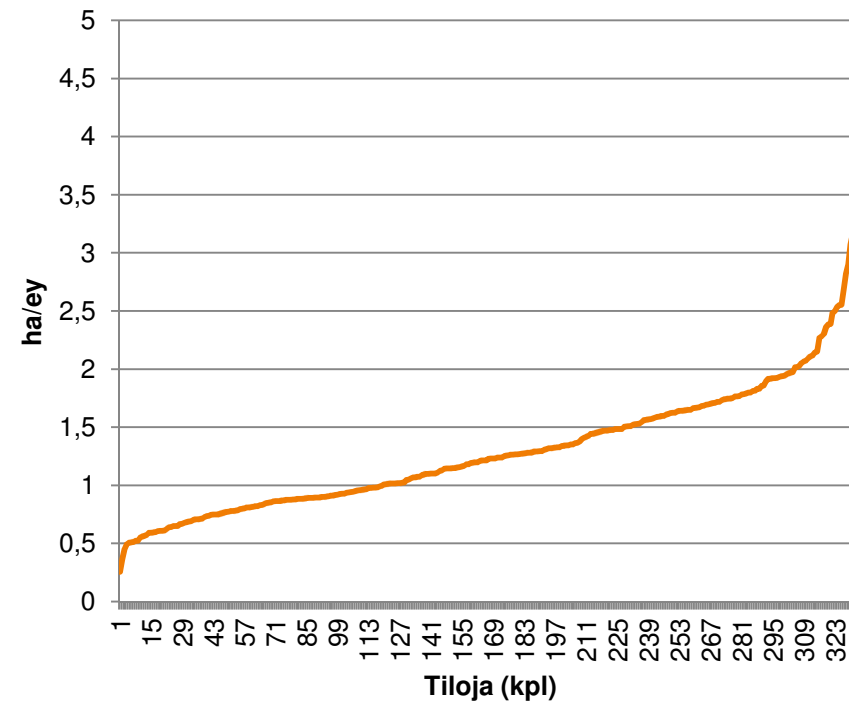
- Apilan ”järkevä” typpilannoitustaso max 50 kg liuk N/ha
- Oletuksena maksimi fosforilannoitus 20 kg P/ha (viljoille 15 kg + fosforintaus)
- Tästä laskettu, paljonko jää alaa apilalle, jonka typpilannoitus lannasta
- Kaikkien maitotilojen eläintiheys Suomessa keskimäärin noin 0,85

Tilojen jakautuminen eläintiheyden mukaan MTT:n kannattavuuskirjanpidossa

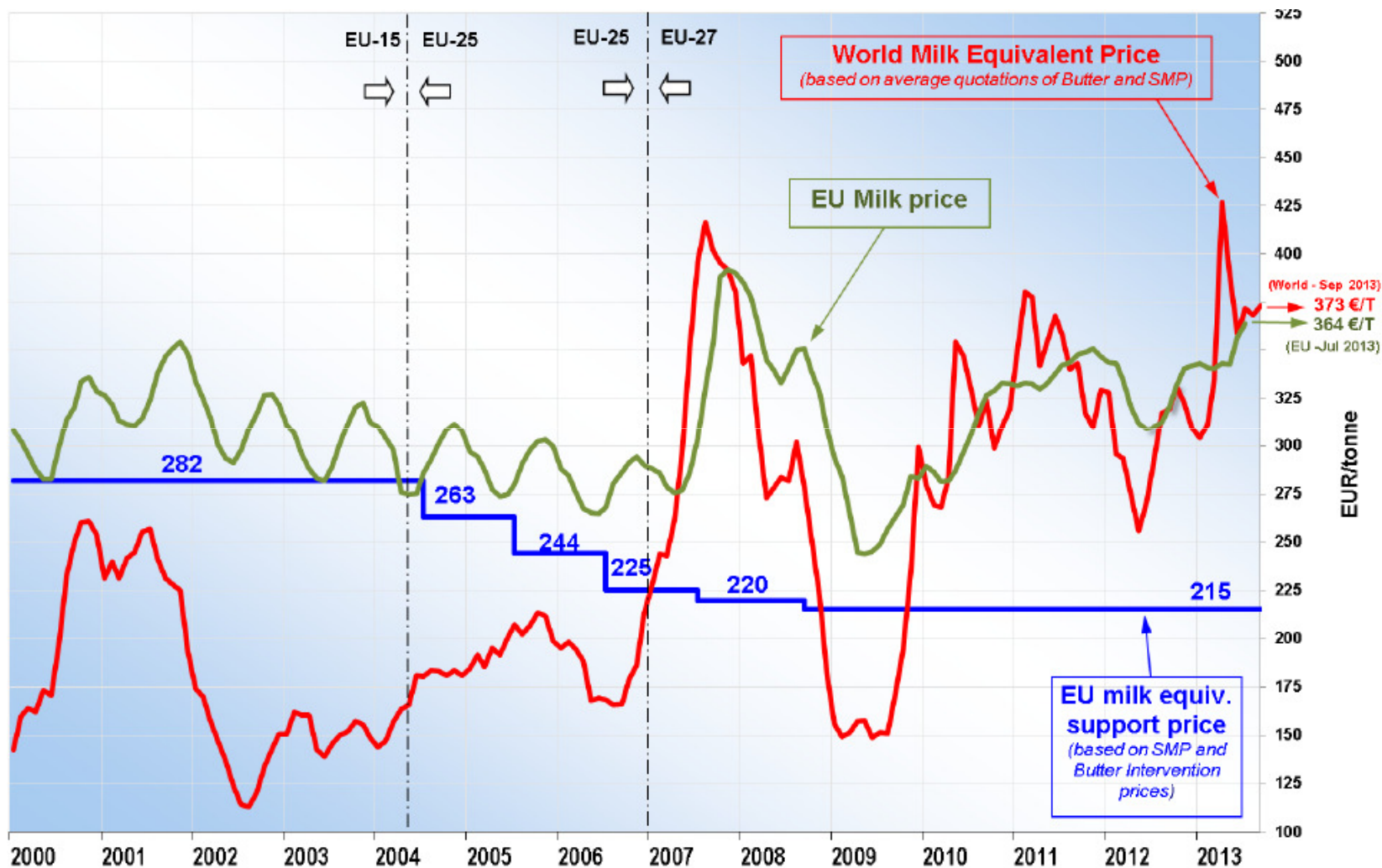
36% tiloista alle 1 ha/ey
32% 1-1,5 ha/ey
32% yli 1,5 ha/ey
=>
32% tiloista alle 0,67 ey/ha
32% 0,67-1 ey/ha
36% yli 1 ey/ha

Nautakarjaa pitävät tilat

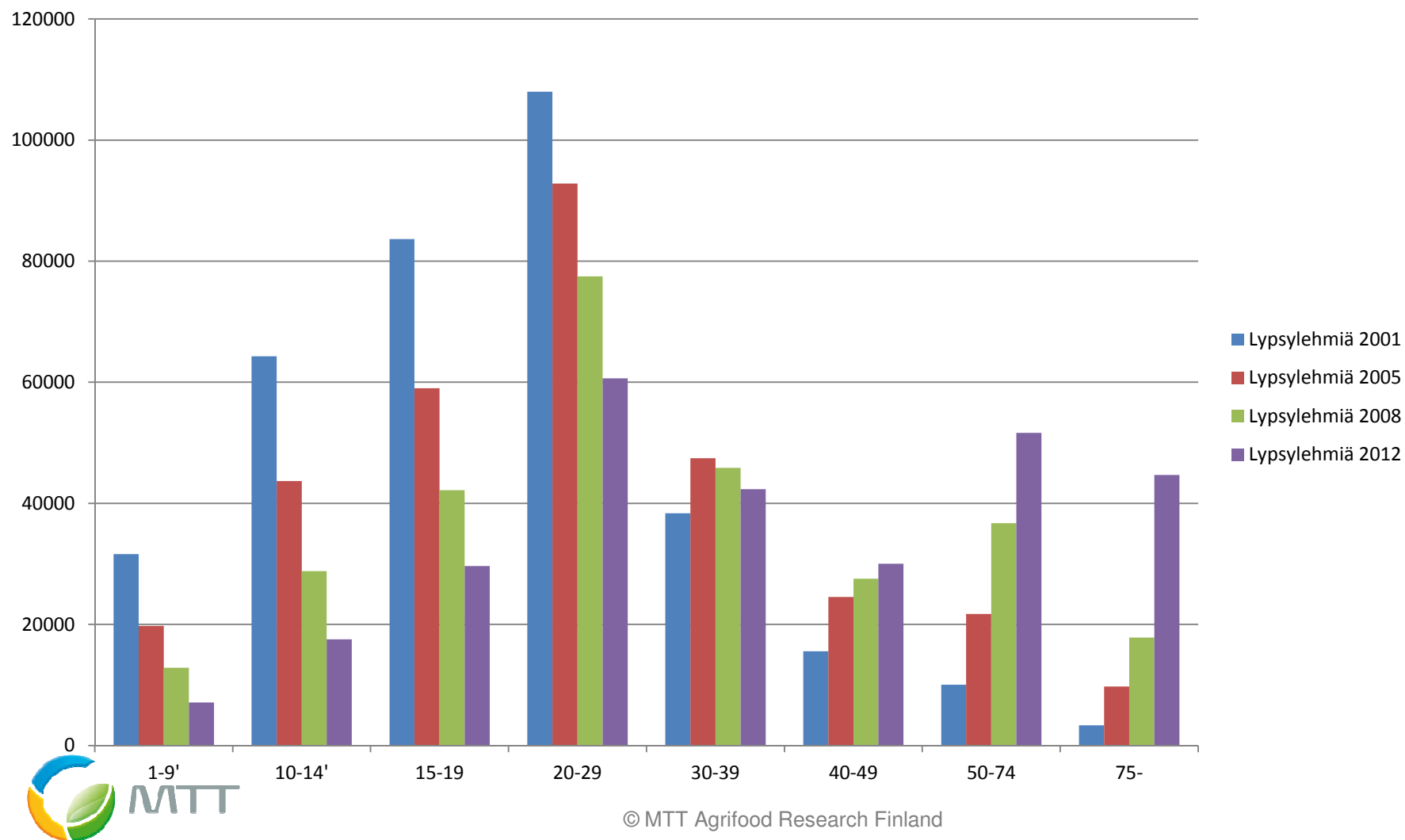
EU:n maitotuotteiden ja maidon hinnat (aikajakso 2000-2013, hinnat eur/tonni) lähentyneet maailmanmarkkinahintoja. Lähde: H. Versteijlen, 2013

http://ec.europa.eu/agriculture/events/dairy-conference-2013_en.htm

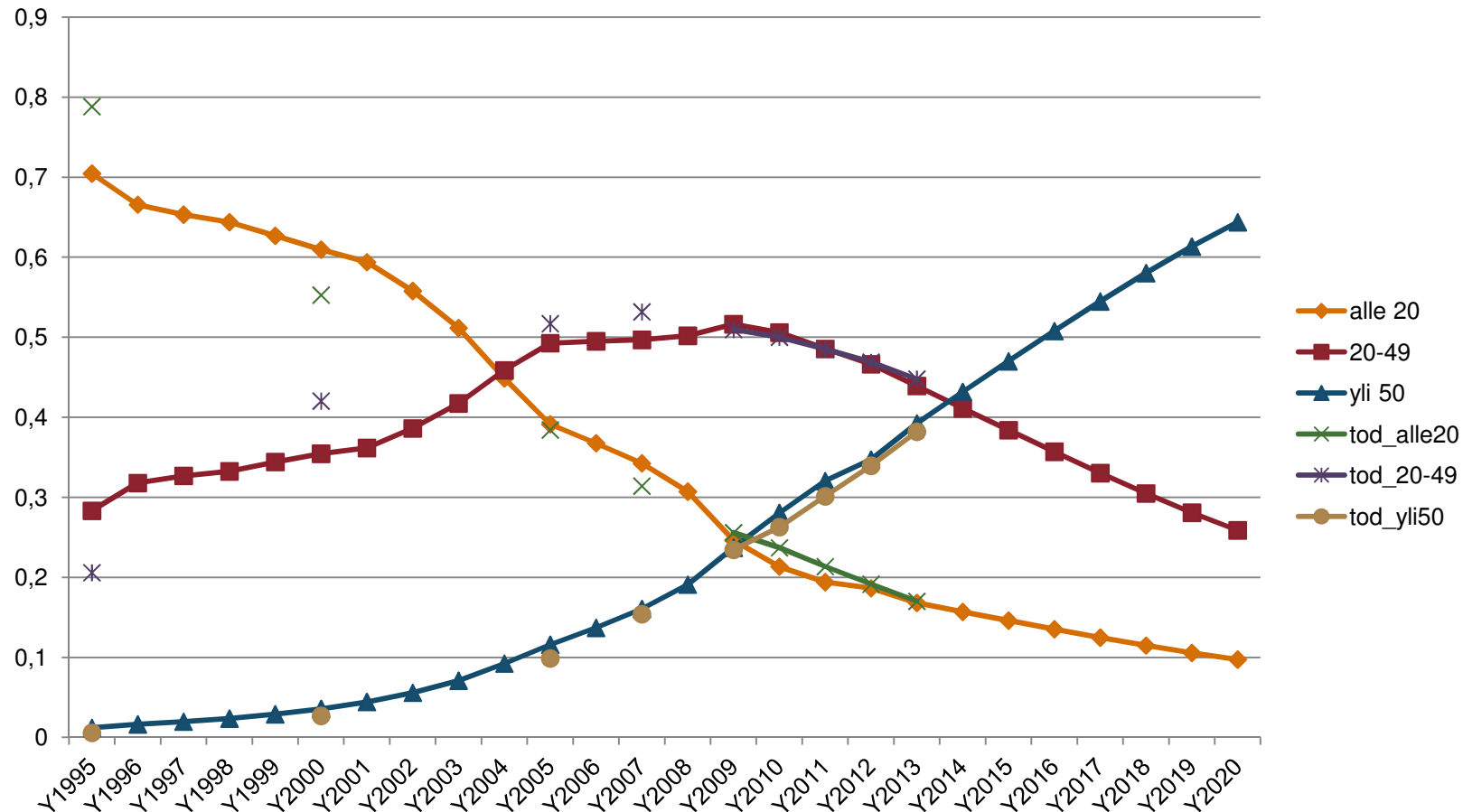
Lypsylehmien lukumäärä karjakokoluokittain eri vuosina

- monien 20-50 lehmän tilojen pitäisi vielä aloittaa investoinnit...

Lehmäpaikat (1000 kpl) eri tilakokoluokissa (lehmää/tila) peruskehityksessä

Lähde: MTT:n Dremfia-malli-simuloinnit, marraskuu 2013, liittyen Niemi et. Aa. 2013. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka vuosina 2014–2020 ja Suomen maatalous. Julkisesti saatavilla 2014 alkupuolella MTT:n internet-sivuilla

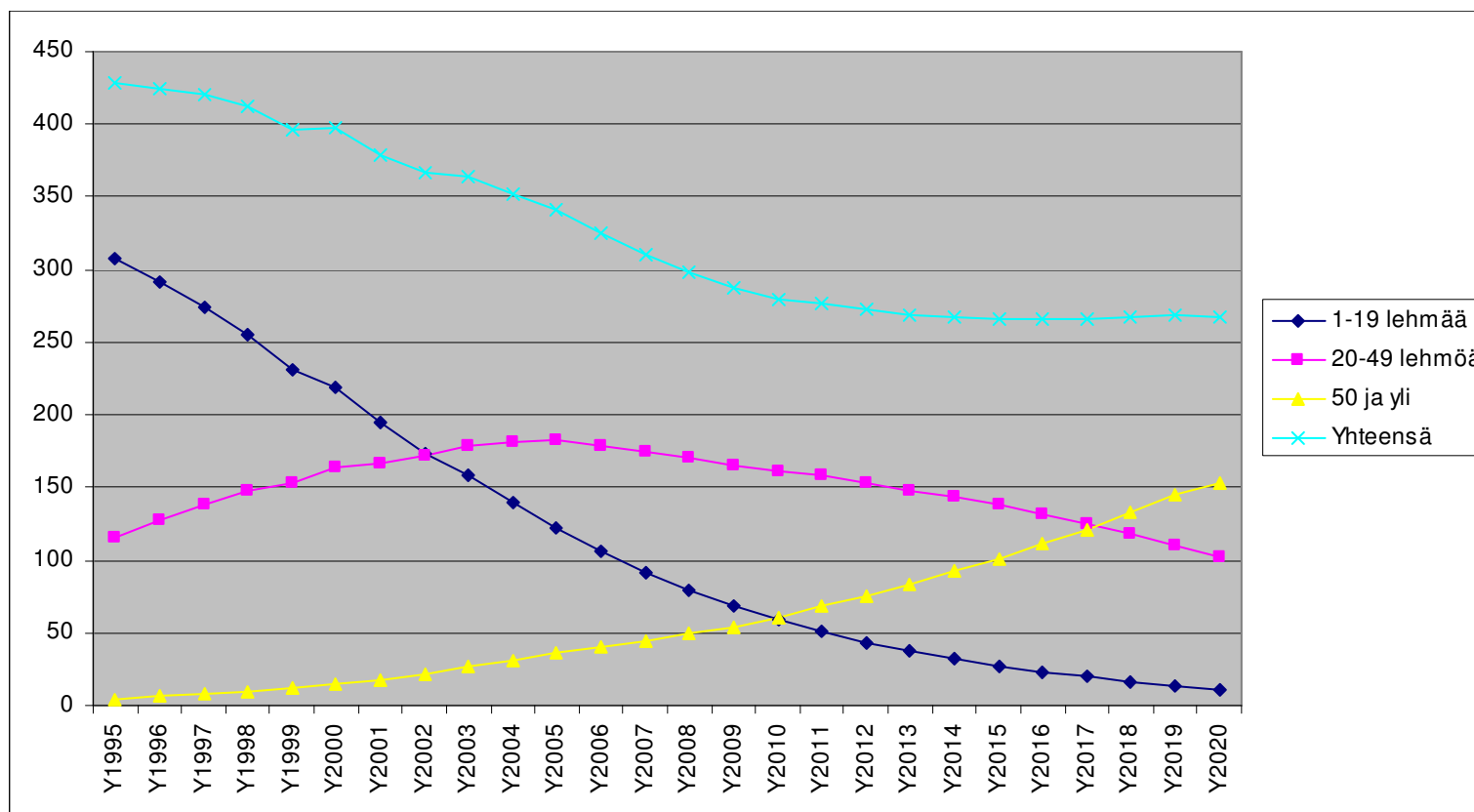

Lehmäpaikat (1000 kpl) eri tilakokoluokissa (lehmää/tila) peruskehityksessä

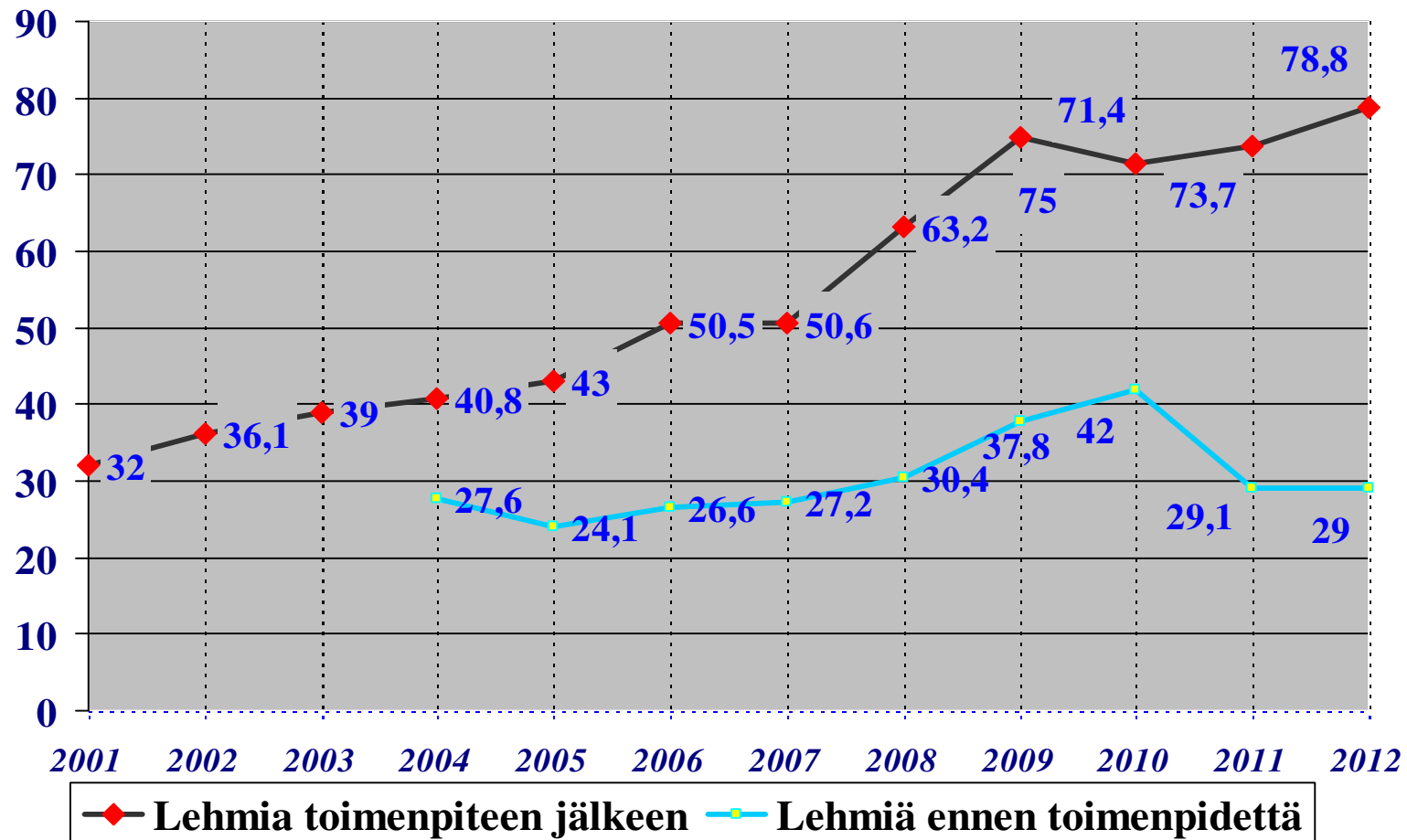
”EU:n maitokiintiöjärjestelmän poistumisen vaikutukset Suomen maitosektorille”.

MTT:n selvityksiä 144. 2008

<http://www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts144.pdf>

Lehmäpaikkoja per navetta, tuetuissa hankkeissa vuosina 2001-2012

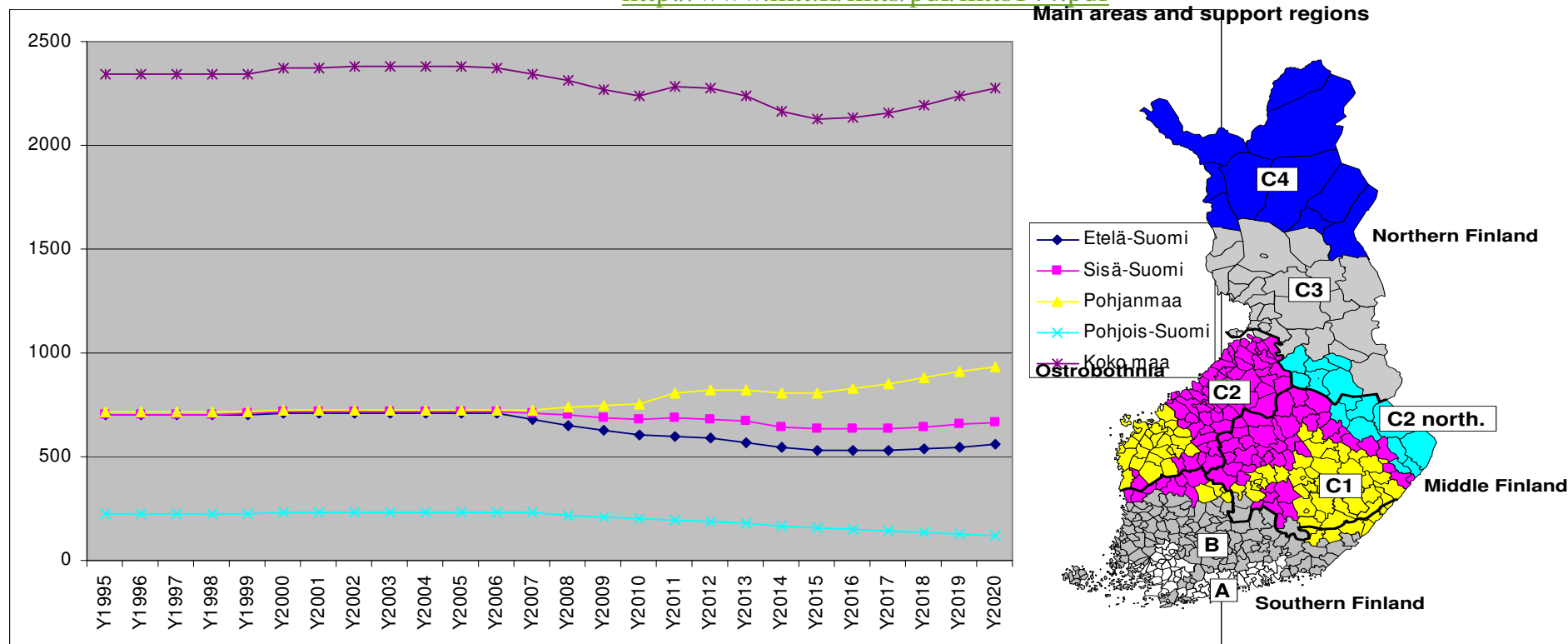

Maidontuotanto (milj. litraa) koko maassa ja suuralueittain skenaariossa kiintiöt pois ja maidon hinta EU:ssa -10%

Lähde: MTT:n Dremfia-sektorimallisimuloinnit 2008 (oletuksena ei ole tilakohtaisia viitemääriä kansalliselle tuelle)

”EU:n maitokiintiöjärjestelmän poistumisen vaikutukset Suomen maitosektorille”. MTT:n selvityksiä 144.

<http://www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts144.pdf>

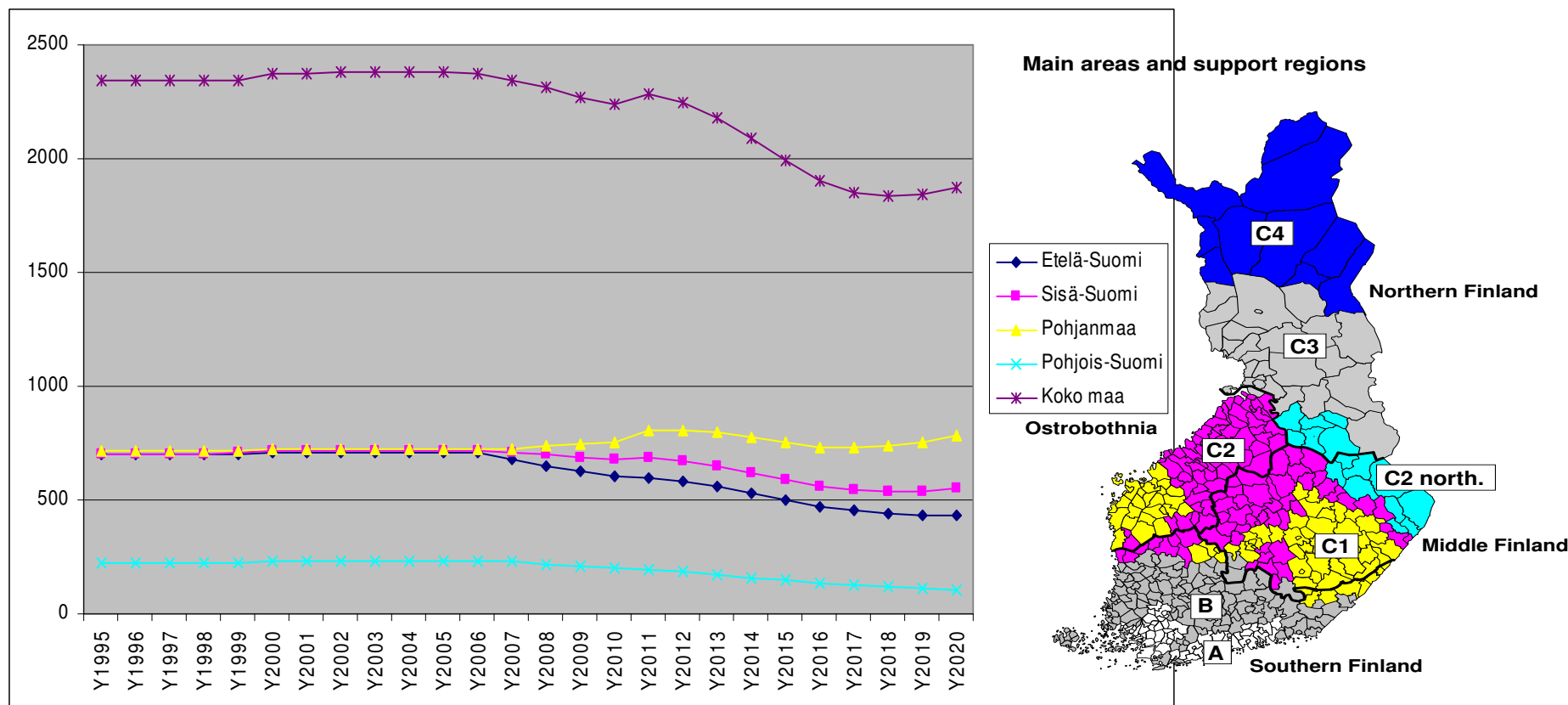

Maidontuotanto (milj. litraa) koko maassa ja suuralueittain skenaariossa kiintiöt pois ja maidon hinta EU:ssa -20%

Lähde: MTT:n Dremfia-sektorimallisimuloinnit 2008 (oletuksena ei ole tilakohtaisia viitemääriä kansalliselle tuelle)

”EU:n maitokiintiöjärjestelmän poistumisen vaikutukset Suomen maitosektorille”. MTT:n selvityksiä 144.

<http://www.mtt.fi/mtts/pdf/mtts144.pdf>

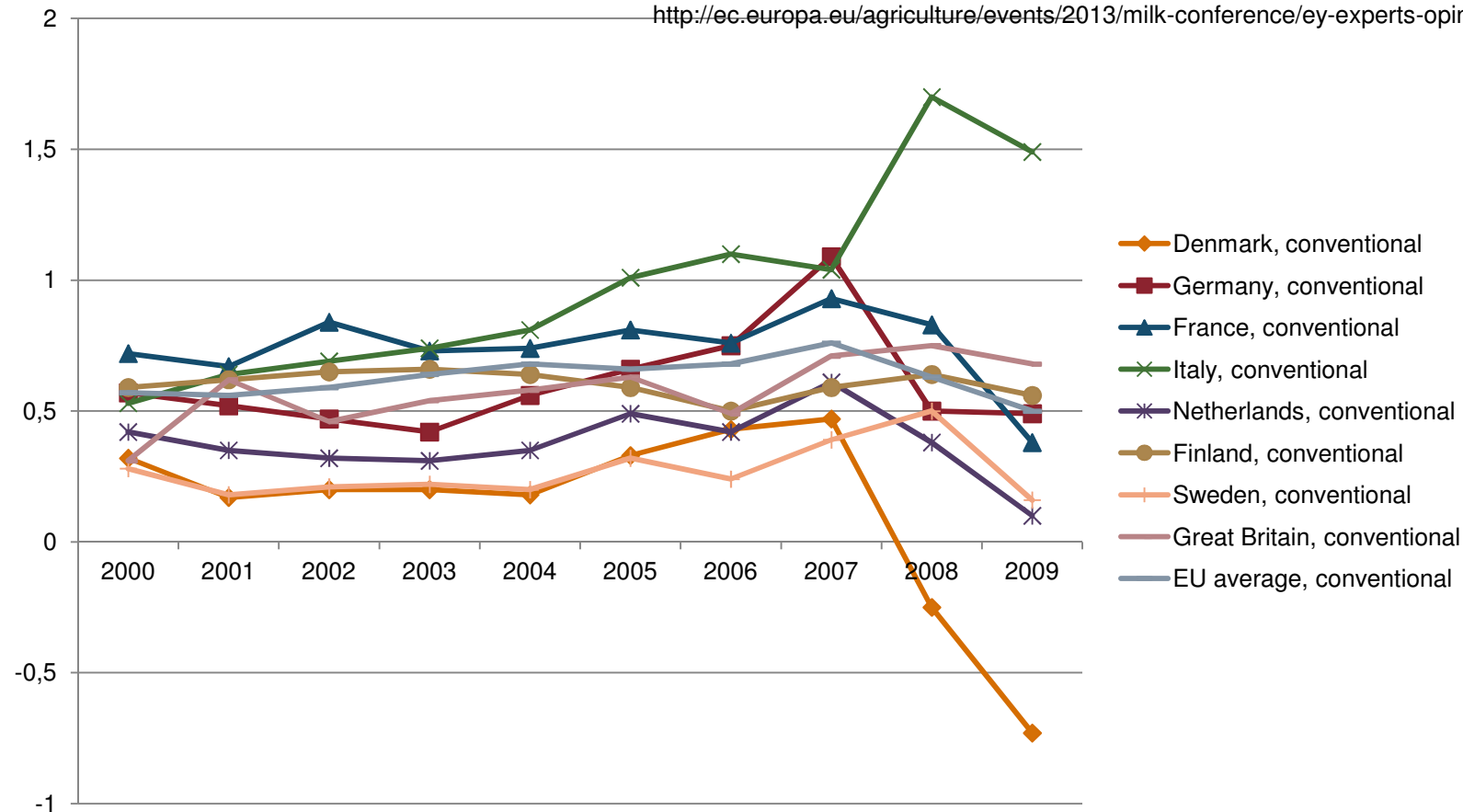
Profitability of conventional dairy farming in 2000-2009, from EU FADN database.
Source of data: Reporting system and advanced results: MTT Economic Research,
Finland (www.mtt.fi/eufadn-adv). Basic data Source: FADN-EC-DG

Lähde: AGRI-2012-C4-04 - Analysis on future developments in the milk sector
 Prepared for European Commission - DG Agriculture and Rural Development
 Opinion Report May 21 2013

Expert Name: Heikki Lehtonen

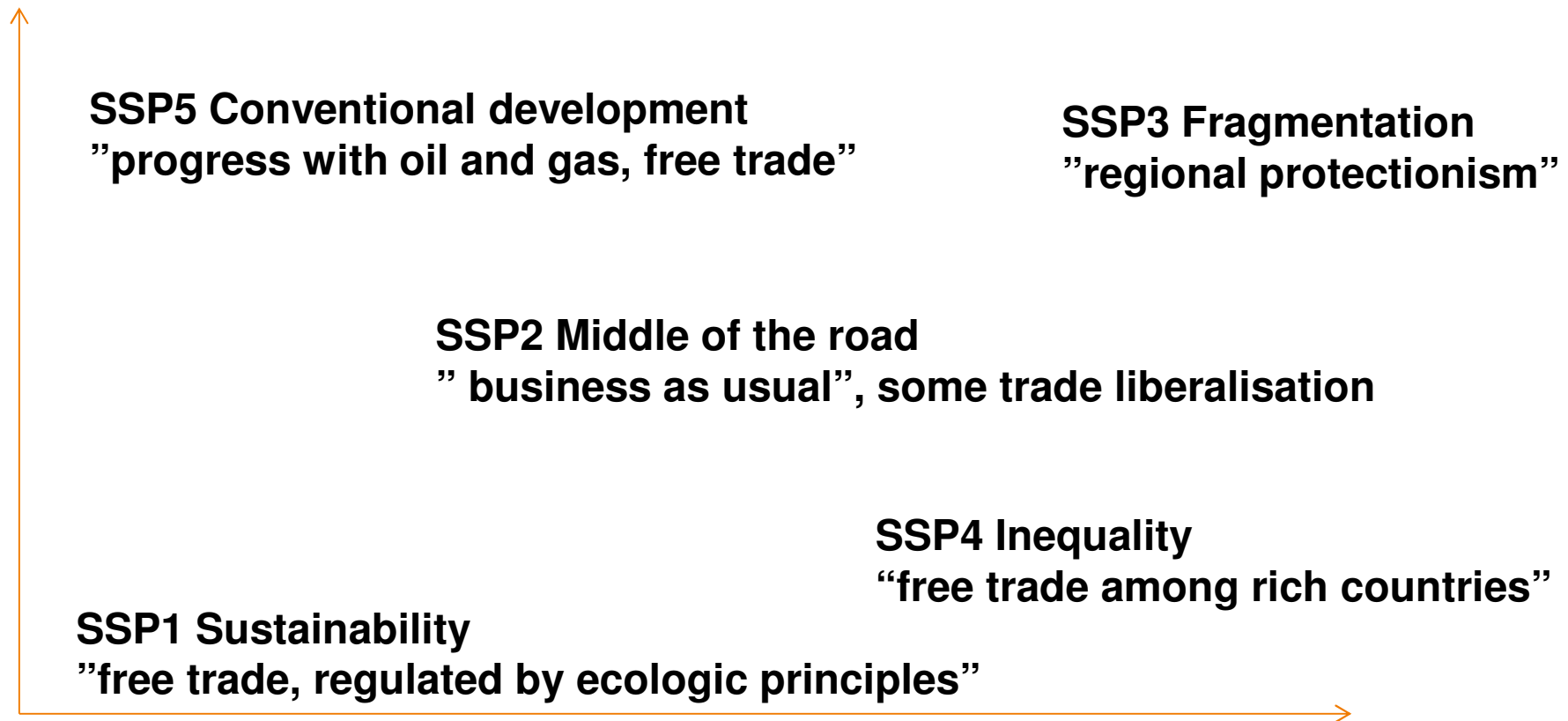
Theme 2: Sustainable milk production including its territorial dimension

http://ec.europa.eu/agriculture/events/2013/milk-conference/ey-experts-opinion-reports_en.pdf

Globaalit SSP-skenaariot auttavat hahmottamaan eri tulevaisuuksia maataloudelle – Miten Suomen maatalous pärjää näissä maailmoissa?

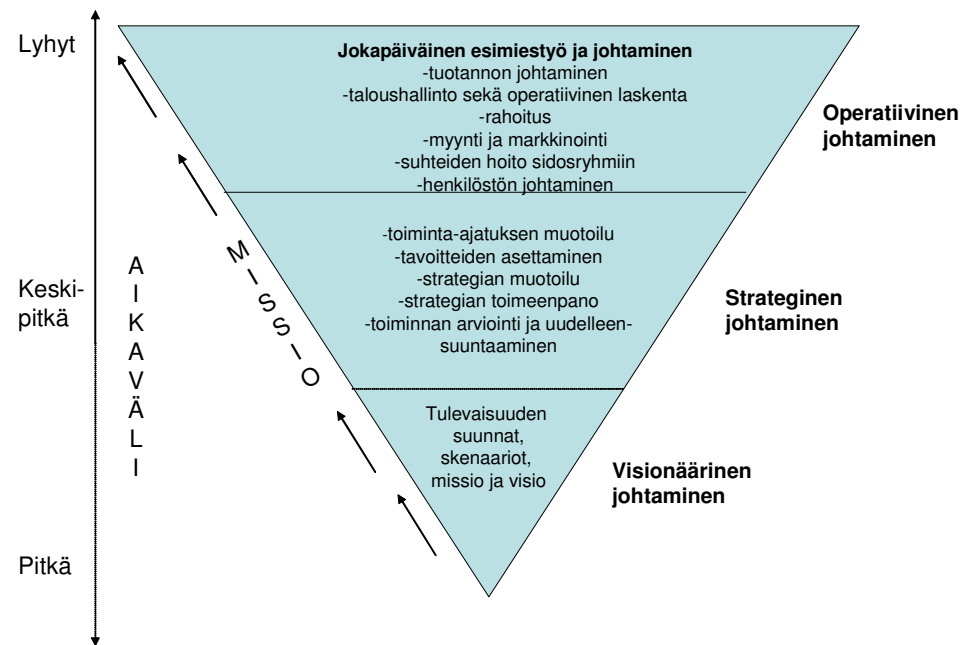
Socio-Economic challenges for CC mitigation

Eräitä johtopäätöksiä

- Erot maidontuotannon kehityksessä eri alueilla voivat kärjistyä edelleen
 - Tämä voi johtaa ympäristöongelmiin voimaperäisillä tuotantoalueilla
- Suuret hintavaihtelut ovat tulleet jäädäkseen
- Maidon reaalihintaa ei tule nousemaan
 - Pieniä laskupaineita 10 vuoden aikajaksolla, kysyntä vahvaa
 - Lyhyen aikavälin hintavaihtelut voivat olla merkittäviä
- Katevaihtelu maataloilla kasvaa ostopanosten ja –palveluita kasvatettaessa
- Maan kasvukunto ja ojitus nousemassa tärkeään osaan sademäärän kasvaessa
 - Investoinnit maanparannukseen, ojitukseen ja kevyeen kalustoon
- Vähitellen kasvavat satotasot antavat mahdollisuuksia kustannussäästöihin ja kokonaistuottavuuden kasvuun

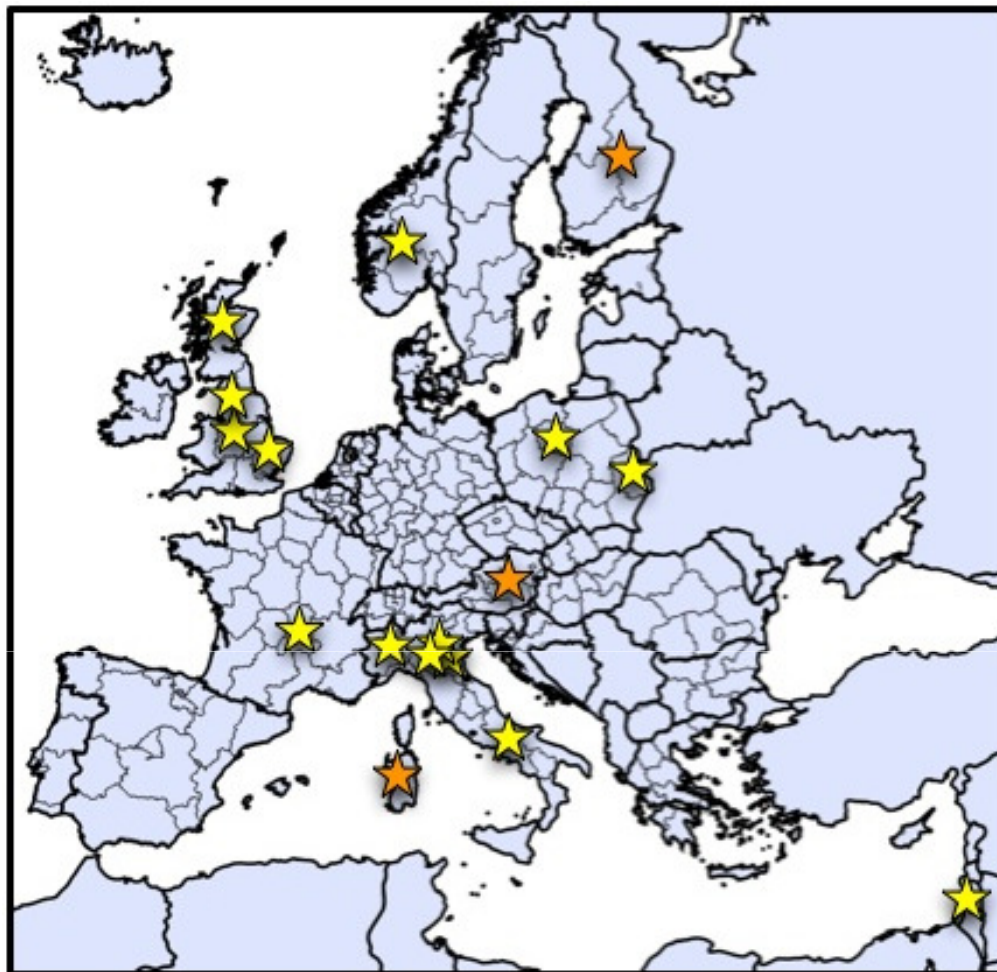
Johtamisen osa-alueet, joihin liittyen mikroyrittäjä tarvitsee osaamista (lähteenä mm. Hamel, G. 2000. Leading the revolution. Harvard Business School Press)

Näkymät epävarmoja – asetelmat voivat muuttua

- Investoinnit haavoittuvia tuote- ja panoshinnoille
 - Maitokiintiövapautus lisää tuotantoa, alentaa EU:n keskihintoja, lisää hintavaihtelua ja pidentää matalien hintojen kausia
 - Aivan viime vuosina tehtyjen tutkimusten mukaan maidon tuottajahinta alenisi maitokiintiöistä luopumisen vuoksi EU:ssa keskimäärin noin 0-10 %
- EU:n hintataso riippuu yhä enemmän maailmanmarkkinoista
 - Maitokiintiöiden poistamisen merkityksen on arvioitu vähentyneen – suurta tarjonnan lisäystä ei odoteta => hyvä hintakehitys todennäköinen
- Kansallisen tuen jakomallilla ei ole juuri merkitystä tuotannolle jos C-alueen viitemäärän ylittyminen ei ole näköpiirissä – tällöin tuki kaikille litroille
- Pitkällä aikavälillä naudanlihan ja muiden kotieläintuotteiden kysyntä voi vähentyä
- Tuotannosta luovutaan ensin siellä, missä tarjolla vaihtoehtoja
- Maan kasvukunnosta ja tuottavuuden kasvusta huolehtiminen tärkeää
- Yhteistyö ja hyvien käytäntöjen oppiminen
- Viljelysmaan vuokramarkkinoiden toimivuus, pitkät sopimukset
- Tasapaino eläinmäärän ja peltoalan kesken tavoittelemisen arvoista

Kiitos!
Thank you!

<http://macsur.eu/index.php/regional-case-studies/>

http://www.mtt.fi/modags/modags_KuopioSeminar.html

